

Ansökan om medel för etableringsstödjare

1. Bakgrund

Idag får alla nyanlända, som en del av etableringsprogrammet, ta del av samhällsorientering i samband med studier i SFI under början av sin tid i Sverige. Många deltagare tar inte till sig av den informationen. Vi har sett det då de ofta uppger eller uppvisar att de inte förstår olika normer, olika instanser i samhället, hur saker fungerar och att repetitioner ofta behöver göras. Vi tror att det kan bero på att de delges så mycket information i början av sin tid i Sverige och att det är svårt att ta till sig den på grund av den nya omvälvande livsomställning de behöver göra.

Vi möter dem sedan när de läst flera år av SFI och har fastnat där eller blivit utskrivna på grund av för dålig progression, gått ur etableringen utan arbetslivserfarenhet och då kommer i kontakt med försörjningsstöd. På grund av otillräckliga språkkunskaper och liten erfarenhet av arbete så är studier en för lång, eller helt utesluten, väg att gå och tröskeln ut i arbete väldigt hög. Att vara en individ utan delaktighet i samhället leder till många andra problem som isolering i hemmet, hämmande av etablering och integration, ojämställdhet i hushållen och högre fysisk och psykisk ohälsa.

Efter flera år av arbete med integration, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknad och samverkan med olika statliga, kommunala och utbildningsinstanser som Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landstinget, ABF, SFI och andra kommuner så har vi sett ett mönster av återkommande problematik och processer. Vi alla som samverkar och möter den här gruppen upplever att våra uppdrag ofta blir svåra och långdragna eftersom vi försöker tackla dem när de redan har pågått under en längre tid.

Sättet att nå denna målgrupp och arbeta med den anpassas inte på ett tillräckligt bra sätt för att ge dem rättvisa villkor och förutsättningar för att de ska lyckas. Det majoriteten av den svenska befolkningen har fått lära sig om hur samhället fungerar under ungefär tjugo års tid, genom skola, uppfostran och omgivning, förväntas nyanlända lära sig på två år.

Vi ser att vår bild av detta bekräftas dels av Arbetsförmedlingens statistik som år efter år visar hur denna målgrupp står längst ifrån arbetsmarknaden och dels av kommuners problematik att nå nyanlända och utrikesfödda med information och få med sig dem trots olika projekt och satsningar.

Därför vill vi nu samla dessa olika aspekter till att skapa ett program som gynnar målgruppens etablering. Genom att hitta ett nytt arbetssätt med denna målgrupp så kan vi i lilla Mullsjö ganska snabbt se resultat av bättre etablering, ökad integration och jämställdhet bland våra invånare i kommunen.

2. Målgrupp

- Nyanlända, långtidsarbetslösa eller sjukskrivna utrikesfödda
- I yrkesverksamma åldern 18–65 år
- Folkbokförda i Mullsjö kommun

Vi får kännedom om nyanlända genom anvisningar från Migrationsverket. Under 2018 anvisades 18 nyanlända till Mullsjö och efterföljande år, 2019, 13 stycken. Under 2020 ska vi enligt avtal ta emot åtta stycken utöver fem egenbosatta nyanlända. För 2021 är prognosen cirka sex anvisningar. I dagsläget är 16 personer inskrivna i etableringen och 51 utomeuropeiskt födda personer är öppet arbetslösa och/eller inskrivna i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Utifrån detta är vår bedömning att ett 40-tal personer som antingen är inskrivna i etableringsprogrammet eller har avslutat sina aktiviteter inom etableringen är aktuella för och skulle kunna dra nytta av etableringsskolan.

Arbetsförmedlingen och socialtjänsten samverkar med oss kring långtidsarbetslösa och sjukskrivna utrikesfödda. Vi får även kontakt med en del via vår nystartade drop-in verksamhet för arbetssökande kommunala invånare som behöver hjälp och stöd inom allt som har med arbetsmarknad att göra. Genom att ha en flerspråkig etableringsstödare i vår öppna verksamhet skulle vi kunna öka tillgängligheten för och detektera fler inom målgruppen.

3. Mål

Målet med detta projekt är att bättre fånga upp, stötta, förbereda, etablera och inkludera våra nyanlända och utrikesfödda invånare. Vi vill sätta som mål att minst 70% av deltagarna på ett mätbart sätt har fått en praktisk och fördjupad samhällskunskap inom de områden som vi kommer behandla och som denna grupp många gånger inte får till sig eller inte förstår och som försvårar deras liv. Vi har också som mål att de ska ha kommit helt eller delvis ut i sysselsättning vid projektets slut.

De konkreta målen för projektet är:

- Att cirka 40 personer (6–7 personer per omgång) ska under projektiden ha deltagit i etableringsskolan. Av dessa ska cirka 25 personer remitteras från Arbetsförmedlingen och cirka 15 personer från Individ- och familjeomsorgen och Integration- och arbetsmarknadsenheten i Mullsjö. Fördelningen mellan de två sistnämnda kommer att göras efter behov.
- Att minst 70 % av de 40 deltagarna ska på ett mätbart sätt har fått en praktisk och fördjupad samhällskunskap inom de områden som berörs.

- Att öka kunskapen om hur sjukvården fungerar, synen på hälsa och ohälsa kopplat till arbete och välfärd, boendefrågor, utbildning och arbetsliv. På frågan ”I vilken utsträckning uppfattar du att du har lärt dig hur det svenska samhället fungerar och vilken hjälp du kan få” i den utvärdering som görs efter avslutad etableringsskola, ska den genomsnittliga bedömningen vara minst 80 (0 innebär att du inte lärt dig någonting nytt och 100 innebär att du har lärt dig allt du kan behöva vad gäller kunskap om det svenska samhället). Detta utvärderas i samband med att utbildningen avslutats.
- Att 80 % av deltagarna ska ha upplevt att det har skett en stegförflyttning närmare arbetsmarknaden/egen försörjning efter avslutad insats (enligt indikator 7 i indikatorenkäten och frågan ”känner du dig mer redo att kunna arbeta eller studera?”) Detta utvärderas vid projektetidens slut.
- Att projektet ska ge en bild av det fortsatta behovet av etableringsskola.

4. Aktiviteter

Projektet består av två faser. Fas ett består av genomgång av etableringsskola och fas två består av stöd av ordinarie verksamhet till att komma till studier, arbete eller annan försörjning.

Genom projektet vill vi utveckla en etableringsskola för nyanlända och utrikesfödda med enkelt, pedagogiskt och lättillgängligt material som ska ge dem mer jämlika förutsättningar och villkor. Vi vill åstadkomma ett förändringsarbete tillsammans med målgruppen som grundar sig på förståelse och kunskap.

Vi ämnar skapa ett samhällsorienterande program som syftar till att utbilda inom områdena arbetsmarknad, skola och utbildning, hälsa och sjukvård, socialförsäkring samt bostad/boende. Programmet kommer att ledas av en etableringsstödare under 8–10 utbildningstillfällen per omgång. Exempel på frågor som kommer behandlas är: Hur fungerar arbetsmarknaden? Hur ser den svenska synen på arbete, jämlikhet och jämställdhet ut? Vad räknas som sjukdom? När är man för sjuk för att arbeta? I vår samverkan med Arbetsförmedling, Försäkringskassan eller vården stöter vi ofta på problem eller konflikter kring detta. Okunskap om dessa delar och olika synsätt som krockar med de svenska referensramarna, försvårar för denna grupp att lyckas och istället ökar risken för att fastna i segregation, långtidsarbetslöshet och långa sjukskrivningar.

Ytterligare frågor att ta upp är: Vad är ett hyreskontrakt? Vad har man för skyldigheter och rättigheter som hyresgäst? Varför sorterar vi hushållsavfallet? Även dessa aspekter kommer att vara en viktig del av etableringsskolan. Då vi har regelbunden kontakt med de lokala bostadsbolagen får vi information om återkommande problem och missförstånd som uppstår mellan de utrikesfödda och hyresvärdar eller grannar.

Vi vill utforma ett mer individuellt anpassat informationsprogram för denna målgrupp genom att ha utbildningen i mindre grupper (6–7 stycken). Det ger större möjligheter till diskussion och reflektion för att deltagarna bättre ska förstå och ta till sig informationen. I gruppaktiviteten kommer också friskvårdsaktiviteter att ingå.

Etableringsskolan vänder sig till både kvinnor och män. Även om gruppen som helhet har svårare att etablera sig i samhället så lyckas männen i högre utsträckning än kvinnorna och därför eftersträvar vi att minst 50 % av deltagarna i varje grupp består av kvinnor. Detta främjar kvinnornas möjlighet till självständighet och egenmakt.

Deltagarna kommer fortsatt ta del av samhällsorientering i samband med studier i SFI, då en nyckelfaktor att befästa kunskap är repetition. Vår förhoppning är att deltagarna, genom att ha fått information åtminstone två gånger, ska tillgodogöra sig en större del av den. En annan viktig del är att etableringsstödjaren som håller i utbildningen har mångkulturell kompetens och kanske själv har invandrarbakgrund och därmed förståelse för hur det är att möta ett nytt land. Hen kan med hjälp av egna erfarenheter ta sig an både deltagarna och utbildningsområdena utifrån en grundförståelse. Vårt önskemål är också att medarbetaren ska vara flerspråkig för att vid behov kunna kommunicera med deltagarna på deras modersmål. Vi tror på att nya relationer lättare kan skapas genom personlig kontakt via telefonsamtal eller besök där man inte behöver en mellanhand i form av tolk eller liknande. Att använda deltagarnas förstaspråk anser vi också är en avgörande faktor för att man ska kunna ha en avslappnad dialog med dem samt kunna säkerställa att de förstått informationen. De tillfällen då etableringsstödjarens språkliga kompetens inte räcker till kommer tolk att användas.

Genom att delta i etableringsskolan så ges individen möjlighet att arbeta aktivt för sin egen integration och väg in till sysselsättning med stöd och motivation. Det kommer också att gå hand i hand med vårt arbetsmarknadsfokus.

5. Bemanning och projektstyrning

För att kunna uppnå de satta målen behövs det rekryteras en medarbetare med god mångkulturell och språklig kompetens som arbetar med det här projektet 50% under två års tid. Denna person benämner vi etableringsstödjare.

Styrgruppen för projektet kommer att bestå av ansvarig chef för Integrations- och arbetsmarknadsenheten, etableringsstödjare, förste socialsekreterare för vuxengrupp på Individ- och familjeomsorgen samt kontaktperson och handläggare från Arbetsförmedlingen. Även processutvecklaren från Samordningsförbundet Södra vätterbygden kommer att ingå i denna grupp.

6. Projektets relation till andra verksamheter

Tät och god samverkan är en nyckelfaktor för att det här arbetet ska ge goda resultat. Vi kommer att samverka med kontaktperson och handläggare på Arbetsförmedlingen som kan delge deltagare i målgruppen vår så kallade etableringsskola som en del av deras planering på Arbetsförmedlingen. På samma sätt kommer vi arbeta tillsammans med Försörjningsstöd.

Ett samarbete kommer också att ske med Regionens hälsokommunikatörer avseende området hälsa och sjukvård. Hälsokommunikatörernas uppdrag är att stödja och utbilda nya svenskar i hälsofrågor och hur det svenska hälso- och sjukvårdssystemet fungerar. Därför kommer de att ansvara för utbildningen inom hälsa och sjukvård i vår etableringsskola.

I slutskedet av etableringsskolan kommer en handledare från Integrations- och arbetsmarknadsenheten i Mullsjö att kopplas på och tillsammans med individen kartlägga dennes rådande situation. Med stor delaktighet ska deltagaren tillsammans med handledaren skapa en planering för hur denne kan hjälpa och stötta individen att komma ut i sysselsättning och självförsörjning. Arbetet här kommer att utgå ifrån indikator 3 (deltagaren upplever inflytande över processen) och indikator 6 (efter avslutad insats upplever deltagaren att det finns en fortsatt planering). Handledaren kommer att stötta individen under tre till sex månaders tid för att uppnå sina mål i den upprättade planeringen.

7. Ekonomiska resurser

För att genomföra projektet behövs resurser i form av lönekostnader och kringkostnader för etableringsstödjaren. Ansökan avser september 2020 till och med augusti 2022. Totalsumman för ansökan om medel för projektet är 616 000 kr. Beräknad fördelning är 113 000 kr under år 2020, 313 000 kr år 2021 och 200 000 kr år 2022. Egen finansiering kommer att utgöras av kostnader för lokaler och personal från Integrations- och arbetsmarknadsenheten i Mullsjö kommun. Se bifogad Excel-fil.

8. Tidplan för projektet

Under hösten 2020 kommer etableringsstödjaren utarbeta informationsprogrammet och hitta och bjuda in kandidater för etableringsskolan. Första omgången kommer starta senast i januari 2021 och kommer sedan genomföras två gånger per termin, totalt sex omgångar.

För att skapa goda förutsättningar till att implementera det här nya tanke- och arbetssättet i ordinarie verksamhet efter projektens slut behöver projektet pågå i två år. Under dessa två år väntas vi ha sammansatt ett väsentligt och aktuellt informationsprogram tillsammans med samverkansparter, planerat och genomfört etableringsskolan och tillsammans med deltagarna skapat individuella planeringar för framtida sysselsättning och mål.

9. Hur utvärderas projektet?

Projektet kommer att använda sig av den indikatorenkät som utvecklats av Nationella Nätverk för Samordningsförbund (NNS) som möjliggör bedömning av kvalitet avseende vår och samordningsförbundens verksamhet över tid. Enkäten kommer genomföras både under och efter varje etableringsskolas slut för att mäta vilken effekt informationsprogrammet har gett. Vi kommer också att använda oss utav Bräckes enkät eller liknande för att utvärdera avsnittet som rör hälsa och sjukvård.

Etableringsstödjaren kommer att ansvara för att analysera indikatorenkäten samt utvärderingen. Denne kommer också att regelbundet dokumentera processens förlopp samt göra eventuella justeringar och förbättringar i informationsprogrammet.

I slutet av projektet kommer en större slututvärdering att göras med SUS (System för Uppföljning av Samverkan) och en sammanställning av den insamlade datan från de genomförda utbildningstillfällena och antalet individer som har uppnått sina mål helt eller delvis. Detta kommer att visa ett tydligt och konkret resultat på hur vi har uppnått våra mål.

Vi ska också ha utvärderat arbetet tillsammans med Arbetsförmedlingen och Individ-och familjeomsorgen och skapa en planering för fortsatt arbete efter projekttidens slut samt hur vi kan sprida det till våra kollegor i andra kommuner.

10. Implementering av vunna erfarenheter

Om vi ser att detta ger goda resultat vill vi att etableringsskolan ska fortlöpa även efter projekttidens slut. Det informationsprogram som har ut- och omarbetats kommer fortsätta att användas och etableringsstödjaren ska utgöra en av medarbetarna på Integrations- och arbetsmarknadsenheten. Etableringsskolan kommer bli ett viktigt komplement till vår verksamhet, den ska bli en fördjupning och vidareutveckling av det vi arbetar med idag. Ansvarig chef kommer under senare delen av projektet planera för fortsatt finansiering.

11. Kontaktpersoner

Lailla Chergui

Integrationsamordnare

Mullsjö kommun

072 219 44 18

lailla.chergui@mullsjo.se

Lennie Johansson

Kommundirektör

Mullsjö kommun

0392-14002

lennie.johansson@mullsjo.se